

HØYRINGA AV FORSLAG TIL SKOGVERN

KANESTRAUM NATURRESERVAT TINGVOLL KOMMUNE Høyringsfrist 01.06.2019

Framsida: Gammal furuskog ved Skeidsvoll, Kanestraum (Foto: Fylkesmannen i Møre og Romsdal).

Bakgrunn

Gjennom behandlinga av stortingsmeldinga Natur for livet – Norsk handlingsplan for natur-mangfald (Meld. St. 14 (2015-2016)) vedtok Stortinget ei opptrapping av skogvernet i Noreg til 10 % av skogarealet. I februar 2019 er omlag 4,7 % av den produktive skogen i Noreg verna (www.miljostatus.no).

I stortingsmeldinga vert auka skogvern framheva til å ha betydeleg positiv effekt på trua artar i skog, og Regjeringa vil vidareføre det langsiktige arbeidet med skogvern. Dette skal skje ved vern av offentleg eigd skog og ved frivillig vern av privateigd skog. Frivillig vern inneber at skogeigarane tilbyr staten vern av eigen skog.

Dersom ein har naturfagleg kunnskap om det aktuelt tilbodsområde frå før, kan slike data bli lagt til grunn for ein eventuell verneplanprosess. Dersom området ikkje er kartlagt tidlegare, vil Miljøvernstyresmaktene også vurdere tilbodet og sette eventuelt i gang med naturfaglege registreringar for å kartlegge verneverdiar. I Møre og Romsdal er ein vesentleg del av den verneverdige skogen kartlagt tidlegare og aktuelle data er tilgjengelege i www.naturbase.no.

Om det på bakgrunn av ei slik registrering vil vere aktuelt å fremme eit verneforslag for det aktuelle arealet, skal det gjennomførast forhandlingar med grunneigar om avgrensing, verneforskrift og økonomisk erstatning. Når staten og grunneigar er kome til semje om desse punkta, vil området gjennomgå ei vanleg saksbehandling i tråd med naturmangfaldlova.

Tilbodet

Fylkesmannen fekk tilbod om området for frivillig skogvern ved Kanestraum med eit areal på 1942 dekar på eigendomen gnr 117 bnr 1, 3, 4, 5, 6 og 7 i Tingvoll kommune. Tilbodet kom frå ALLSKOG SA den 15.08.2018.

Det er gjennomført ei kvalitetssikring av miljøkvalitetane i området. Kartlegging av naturtypane er gjennomført av Miljøfaglig Utredning i 2013, og fylkesmannen var på synfaring 02.10.2018 for å sjå på justering av grenser i forhold til granplantefelt. Fylkesmannen har takka ja til tilbodet om nytt vern ved Kanestraum naturreservat den 16.08.2018.

ALLSKOG skal taksere skogen i tilbodet, og forhandle med Staten sin skogsakkunnige om erstatning. Området vil ikkje bli tilrådd vern før avtalen om erstatning er signert.

Heimelsgrunnlag

Vern av spesielle område eller førekomstar skjer i medhald av lov av 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfald (naturmangfaldlova) jf. §§ 33-51. I naturmangfaldlova er det gjeve heimel for vedtak av ulike vernekategoriar. Vernekategorien naturreservat, som er det strengaste vernet etter naturmangfaldlova, blir foreslått brukt for dei 2 skogsområda i dette verneplanframlegget. § 37 i naturmangfaldlova har slik ordlyd:

- «Som naturreservat kan vernes områder som
- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
 - b) representerer en bestemt type natur
 - c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
 - d) utgjør en spesiell geologisk forekomst, eller
 - e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for å ivareta verneformålet, skal det samtidig med vernevedtaket legges frem et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk godtgjørelse til private som bidrar til områdets skjøtsel.»

Saksbehandling

Naturfaglege registreringar

Skogen tilbyd frivillig vern er delt i to områder – i vest eit område kalla Sjøhaugen og i aust Hundane. Det er registrert 11 naturtypar på det tilbodne arealet kor fire lokalitetar er verdset som viktig (B verdi), og sju er verdset som svært viktig (A verdi). Alle lokalitetane kartlagt av Miljøfagleg utredning i 2013.

Sjøhaugen er kartlagt som gammal kystfuruskog og rik edellauvskog lengst den i lia. Lokaliteten har mykje svak lågurtskog, men i øvre delar kjem det også inn litt fattigare blåbærskog (dels fuktskog). I tillegg også eit par små, for det meste fattige myrer. interessant er skorpelav på hassel. I tillegg finst litt vedbuande sopp på daud furu. Gubbeskjegg (NT) er ganske vanleg på furu i søkka. Det er potensial for fleire kravfulle og dels raudlista artar her, både av lav og sopp. Skogen er i ein klar aldersfase og er jamn med gamle furutre her (helst 150-250 år gamle). Det er også spreidd med gadd og litt læger, inkludert mørkne læger. Edellauvskogen har mykje hassel i tillegg litt spreidd furu og noko alm (NT), samt selje, bjørk, rogn og gråor. Feltsjiktet er dels rikt med ein god del myske, sanikkel, lundgrønaks også kravfulle artar som skogfaks, svarterteknapp, kransmynte, brunrot og skogsalat. Lavfloraen er ganske rik, særleg på bergveggar, der ein i sentrale delar har mykje av sølvnever, samt også kastanjefiltlav (VU), olivenfiltlav (NT), gryporelav, rund porelav, kystnever, lungenever, skrubbenever, grynfiltlav, vanleg blåfiltlav, kystårenever og kystvrenge. I tillegg litt hasselrurlav (NT), vanleg rurlav, sølvpærelav, Arthonia stellaris (VU) og bleik kraterlav (VU). På bergveggane veks det også m.a. noko kveilmose, medan drotningmose vart funne sparsam i aust og det var også noko glansperlemose på berg. Det er opplagt potensial for fleire kravfulle og dels raudlista artar her, m.a. av marklevande sopp.

Området rundt Hundane i aust er rik edellauvskog med utforming lågurt-hasselkratt. Alm (NT) veks sparsamt i øvre delar, medan det er ganske mykje hasselkratt i lia. Det er likevel mest av boreale treslag som bjørk, selje, rogn, osp og furu. I feltsjiktet er det stadvis mykje lundgrønaks. I tillegg ein del myske og noko sanikkel. Under bergveggane i øvre delar vart det funne lundkarse, ein regionalt svært sjeldsynt art som i Tingvoll elles berre er kjent frå ein liten førekomst litt lenger søraust i den same lia. På lauvtre veks ein del lav i lungenever-samfunnet, men dette er enno betre utvikla på berg i øvre delar. Her vart det m.a. funne sparsamt med kastanjefiltlav (VU), samt noko meir sølvnever. I tillegg artar som lungenever, skrubbenever, vanleg blåfiltlav, grynfiltlav, kystfiltlav og kystvrenge. Området er ikkje spesielt grundig undersøkt og det bør vere mogeleg å finne fleire kravfulle og dels raudlista artar her. Området har ein rik varmekjær flora og dette er ein av dei best utvikla kusymre-

almeskogane i distriktet. Det er elles ein del open rasmark innafor lokalitetane. Lengre aust finst det gammal kystfuruskog med lungeneversamfunn, samt kravfulle lav- og soppartar knytt til gammal furuskog.

Området totalt sett har kvalitetar av nasjonal verdi (***) grunna artsmangfaldet og størrelsen på området.

Oppstartsmelding

Fylkesmannen sende ut oppstartsmelding om oppretting av Kanestraum naturreservat til fleire aktuelle interessepartar i brev av 20.12.2018. Framlegget er med i ordninga for frivillig skogvern kor grunneigarane har tilbydd areala for vern. Innspel til planarbeidet var på høyring fram til 01.02.2019.

Vi fekk eit innspel til verneplanprosessen lista opp under:

- Naturvernforbundet i Tingvoll er positiv til eit vern. Dei ser moglegheita for ei betre arrondering ved til dømes å inkludere snaufjellsarealet på nordsida av arealet som er foreslått. Forbundet set også fokus på faren for frøspreiing av gran/sitkagran/lutzgran frå plantefelt utanfor vernearealet, samt at oppfølging av beiteproblematikk av hjort på alm og soppjukdommen askeskuddbeger på ask. Dei ønskjer ei vidare kartlegging i grenseområdene til naturtypane for å kunne få ei betre arrondering.

Fylkesmannen si vurdering av innspel

Området tilbode vern er godt kartlagt og av nyare dato, jamfør naturgrunnlaget. Vi er einig i at det kan kartleggast meir i tilgrensande områder, men Fylkesmannen har allereie vært i dialog med Allskog om ei annan grensesetting og det er ikkje aktuelt. Ved eit vern vil det bli laga ein forvaltningsplan eller skjøtselsplan med tanke på problematikken rundt framhanda artar og trua artar.

Brukarinteresser

Grunneigarane ønskjer å behalde rett til beiting og utøving av jakt og fiske. For storviltjakt skal det være lov å køyre ut byttet med jernhest eller liknande, samt bruk av eksisterande og mobile jakttårn. Det skal være lov å rydde skotsektorar ved jaktpostane. Grunneigarane ønskjer også at det blir mogleg å drive miljøtilpassa reiselivsverksemd etter ein godkjent plan.

Avgrensing

Sjå vedlagt vernekart

Vidare saksgang

I samsvar med naturmangfaldlova og saksbehandlingsreglane i denne, sender Fylkesmannen med dette verneframlegg på høyring. På bakgrunn av at det vert det gjennomført forhandlingar med grunneigarane om erstatning, og at det vart semje om avgrensing og framlegg til forskrift, reknar vi med at det eventuelt blir mindre justeringar av forskriftene etter høyring.

Etter denne lokale og sentrale høyringa, vil Fylkesmannen, på bakgrunn av høyringsdokument og innkomne fråsegner, skrive ei tilråding til Miljødirektoratet.

Direktoratet fremmer så saka for Klima- og miljødepartementet som deretter vil førebu ho og legge fram eit forslag om vernevedtak for Kongen i Statsråd.

Etter vernevedtaket ved kgl. res. vil erstatningar bli utbetalte i samsvar med avtalane. Fylkesmannen får så i oppdrag å gjere vedtaket kjent og sørge for at reservatet blir merka og skilta. Merking og oppmåling blir gjort av jordskifteretten etter krav frå fylkesmannen om grensegang og merking.

Forslag til forskrift

FORSKRIFT OM VERN AV KANESTRAUM NATURRESERVAT, TINGVOLL KOMMUNE, MØRE OG ROMSDAL

Fastsett ved kongeleg resolusjon xx.xx xxxx med heimel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfald (naturmangfaldlova) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremja av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Føremål

Føremålet med naturreservatet er å verne eit stort og variert skogsområde som inneheld trua og sjeldan natur. Lokaliteten representerer fleire naturtypar med store verdiar knytt til rik edellauvskog samt gammal furuskog. Skogen er velutvikla og med fleire kravfulle artar.

Det er ei målsetting å behalde verneverdiane i mest mogleg urørt tilstand, og eventuelt vidareutvikle dei.

§ 2 Geografisk avgrensing

Naturreservatet omfattar følgjande gnr./bnr.:
Tingvoll kommune 117/1, 3, 4, 5, 6 og 7.

Naturreservatet dekker eit totalareal på 1942 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart dagsett Klima- og miljødepartementet xx.xxxx. Dei nøyaktige grensene for naturreservatet skal merkast av i marka. Knekkpunkta skal koordinatfestast.

Verneforskrifta med kart skal oppbevarast i Tingvoll kommune, hos Fylkesmannen i Møre og Romsdal, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernereglar

I naturreservatet må ingen gjere noko som skadar verneverdiane som er nemnde i føremålet med vernet.

I naturreservatet gjeld følgjande vernereglar:

- a) Vegetasjonen, medrekna daude buskar og tre, er verna mot skade og øydelegging. Det er forbode å fjerne plantar og sopp inkludert lav eller delar av desse frå naturreservatet. Planting eller såing av tre eller annan vegetasjon er forbode.

- b) Dyrelivet, medrekna reirplassar og hiområde, er verna mot skade, øydelegging og unødige forstyrring. Utsetting av dyr er forbode.
- c) Det må ikkje settast i verk tiltak som kan endre naturmiljøet, som for eksempel oppføring av bygningar, anlegg, gjerde, andre varige eller mellombelse innretningar, parkering av campingvogner, brakker el. l., framføring av luftleidningar, jordkablar, kloakkleidningar, bygging av vegar, drenering eller anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte tilførsler av forureining, etterlating av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske plantevern- eller skadedyrmiddel. Forsøpling er forbode. Opplistinga av tiltak er ikkje uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangement er forbode.

§ 4 Generelle unntak

Vernereglane i § 3 andre ledd er ikkje til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Beiting.
- c) Jakt og fangst i samsvar med gjeldande lovverk.
- d) Vedlikehald og bruk av eksisterande jakttårn.
- e) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- f) Fjerning av mindre mengder kvist i samband med utøving av storviltjakt.
- g) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldande lovverk.
- h) Bålbrenning med tørrkvist frå bakken eller medteken ved i samsvar med gjeldande lovverk.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsamt og ta omsyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminne.

I naturreservatet gjeld følgjande reglar om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel er forbode, medrekna landing og start med luftfartøy.
- b) Utanom eksisterande vegar og stiar er bruk av sykkel, hest og kjerre samt riding forbode.

§ 6 Generelle unntak frå reglane om ferdsel

Ferdselsreglane i § 5 er ikkje til hinder for gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsverksemd, samt gjennomføring av skjøtsels- eller forvaltingsoppgåver som er vedteke av forvaltingsstyresmakta. Unntaket gjeld ikkje øvingsverksemd.

Ferdselsreglane i § 5 andre ledd er ikkje til hinder for:

- a) Naudsynt motorferdsel for uttransport av sjuke og skadde bufe. Køyretøy som nyttast skal vera skånsamt mot markoverflata. Det skal gjevast melding til ansvarleg oppsyn for verneområdet før køyring skjer.
- b) Naudsynt uttransport av felt elg og hjort med lett beltekøyretøy som ikkje set varige spor i terrenget, og med traktor eller lett terrengkøyretøy på eksisterande traktorvegar vist på vernekartet.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsreglar

Forvaltingsstyresmakta kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrensa bruk av naturreservatet for aktivitetar nemnt i § 3 d.
- b) Hogst og uttak av gran, platanlønn og andre framande treslag.
- c) Istandsetting, vedlikehald og skjøtsel av kulturminne.
- d) Gjenoppføring av bygningar og anlegg som går tapt ved brann eller naturskade.
- e) Bruk av naturreservatet til miljøtilpassa reiselivsverksemd i samsvar med godkjent forvaltingsplan.
- f) Tiltak i samband med forvaltning av vilt og fisk.
- g) Oppføring av gjerde og samleanlegg for beite.
- h) Utsetjing av saltstein.
- i) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre køyretøy enn nemnt i § 6 andre ledd b.
- j) Naudsynt motorferdsel for aktivitetar nemnt i § 7 b, c, d, g og h.

§ 8 Generelle dispensasjonsreglar

Forvaltingsstyresmakta kan gjere unntak frå forskrifta dersom tiltaket ikkje er i strid med vernevedtaket sitt føremål og ikkje kan påverka verneverdiane nemneverdig, eller dersom tryggleiksomsyn og omsyn til vesentlege samfunnsinteresser gjer det naudsynt, jf. naturmangfaldlova § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltingsstyresmakta, eller den forvaltingsstyresmakta bestemmer, kan setje i verk tiltak for å oppretthalde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er føremålet med vernet, jf. naturmangfaldlova § 47.

§ 10 Forvaltingsplan

Det skal utarbeidast forvaltingsplan med nærare retningsliner for forvaltning av naturreservatet. Forvaltingsplanen kan innehalde nærare retningsliner for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsstyresmakt

Miljødirektoratet fastset kva instans som skal vere forvaltingsstyresmakt etter denne forskrifta.

§ 12 Iverksetting

Denne forskrifta trer i kraft straks.